

χορός

χορός, ο, ουσ. [<αρχ. χορός], ο χορός. **1.** (με γενική ουσ.) δηλώνει κάτι που γίνεται σε μεγάλη έκταση: «στην αγορά αναμένεται χορός ανατιμήσεων || στη λοβιτούρα του υπουργού αναφέρεται από τον Τύπο χορός εκατομμυρίων || στο χορό των εξοπλισμών έχουν εμπλακεί πολλές χώρες». **2.** (στη γλώσσα της φυλακής) τα σωματικά μαρτύρια: «όποιος δεν κάθεται καλά στη φυλακή, δεν το γλιτώνει το χορό». (Ακολουθούν 21 φρ.)·

- *άμα μπεις στο χορό, θα χορέψεις*, **α.** όταν εμπλακείς, θηληματικά ή όχι, σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, θα αναγκαστείς να συμμετάσχεις σε αυτή, μέχρι να τελειώσει: «τώρα που μπλέχτηκες σ' αυτή την υπόθεση, δεν μπορείς να φύγεις, γιατί, άμα μπεις στο χορό, θα χορέψεις». **β.** έκφραση με την οποία δηλώνει κάποιος πως είναι γνώστης ή αποφασισμένος να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες κάποιου εγχειρήματός του: «το ξέρω πως είναι δύσκολη δουλειά αυτή που αναλαμβάνω, όμως, άμα μπεις στο χορό, θα χορέψεις»·

- *άναψε ο χορός*, πήρε μεγάλες διαστάσεις, συμμετείχαν όλοι οι παρευρισκόμενοι: «κουτά στα μεσάνυχτα άναψε ο χορός». (Τραγούδι: **άναψ' ο χορός**, στην πόλη πυρκαγιά, πάνω στις ταρατσες, μέσα στα στενά, ξύπνησα με γέλια και ξεφωνητά, κι είχαν από πάνω πάρτι τα παιδιά)·

- *ανοίγω το χορό*, αρχίζω να χορεύω πρώτος: «τιμής ένεκεν άνοιξε το χορό ο παππούς με τη γιαγιά»·

- *εν χορώ*, όλοι μαζί, με μια φωνή, ομόφωνα: «στην πρόταση του προέδρου οι σύεδροι συμφώνησαν εν χορώ»·

- *έξω απ' το χορό πολλά τραγούδια λένε*, όποιος δε γνωρίζει τις πραγματικές δυσκολίες που έχει μια δουλειά ή μια υπόθεση, τότε του είναι εύκολο να κάνει διάφορες υποδείξεις ή να ασκεί κριτική: «τα νομίζεις όλα εύκολα, γιατί έξω απ' το χορό πολλά τραγούδια λένε»·

- *κατά τον καιρό και το χορό*, βλ. λ. [καιρός](#)·

- *κι ο χορός καλά κρατεί*, λέγεται στην περίπτωση που διαγωνίζεται μια αρνητική κατάσταση: «μετά την απεργία των εμποροϋπαλλήλων, απεργίες εξήγγειλαν οι καθηγητές, οι νοσοκομειακοί γιατροί, οι δικηγόροι κι ο χορός καλά κρατεί»·

- *μ' αφήνουν έξω απ' το χορό*, δε με συμπεριλαμβάνουν σε μια δουλειά, υπόθεση ή διαδικασία από την οποία μπορεί να ωφεληθώ: «όταν πρόκειται για καμιά καλή δουλειά, μ' αφήνουν έξω απ' το χορό»·

- *μένω έξω απ' το χορό*, **α.** δε συμμετέχω σε κάποια δουλειά, υπόθεση ή διαδικασία: «μου πρότειναν να πάρω κι εγώ μέρος σ' αυτή τη δουλειά, αλλά, επειδή μου φάνηκε ύποπτη, έμεινα έξω απ' το χορό». **β.** μένω αμέτοχος σε κάποια ενέργεια ή πράξη, ιδίως κακή: «όλοι κάποια στιγμή αρπάχτηκαν στα χέρια και μόνο εγώ έμεινα έξω απ' το χορό». **γ.** δε με συμπεριλαμβάνουν σε κάποια παροχή: «όλοι σας τσεπωθήκατε μια χαρά και μόνο εγώ έμεινα έξω απ' το χορό»·

- *μπαίνω στο χορό*, **α.** αρχίζω να χορεύω μαζί με άλλους χορευτές: «πολύ μ' αρέσουν οι δημοτικοί χοροί και, κάθε φορά που πηγαίνω στο πανηγύρι του χωριού μου, μπαίνω στο χορό». (Λαϊκό τραγούδι: **μπάτε, κορίτσια, στο χορό κι αφήστε με μονάχη, λύγισα σαν το στάχυ ω ω ω, κι άλλο ν' αντέξω δεν μπορώ**). **β.** εμπλέκομαι σε μια διαδικασία με ή χωρίς τη θέλησή μου: «οι χώρες των Βαλκανίων μπήκαν στο χορό των εξοπλισμών». (Τραγούδι: *πήγα λοιπόν ο αμφισβητίας, στα αφεντικά της παραλίας, και **μπήκα έτσι στο χορό**, στα μπουζουξήδικα κι εγώ*)·

- *ο χορός και το γαμήσι είν' της γυναικός η φύση*, βλ. λ. [γαμήσι](#)·

- *ο χορός της κοιλιάς*, ανατολίτικος χορός που χορεύεται ιδίως από γυναίκες και χαρακτηρίζεται από την έντονη αισθησιακή κίνηση της κοιλιάς και των γοφών: «ο χορός της κοιλιάς είναι ένας χαρακτηριστικός γυναικείος χορός της Ανατολής»·

- *ο χορός του Ησαΐα*, βλ. λ. [Ησαΐας](#)·

- *πιάνω το χορό*, αρχίζω να χορεύω μαζί με άλλους χορευτές: «μόλις ήρθαμε στο κέφι, πιάσαμε το χορό». (Τραγούδι: *εν δυο τρία, πιάσε το χορό, δεκαπέντε χρόνια έχω να χαρώ*).
- *ο χορός των χορών*, το ζειμπέκικο: «θεωρεί πως το ζειμπέκικο είναι ο χορός των χορών». Η πατρότητα ανήκει στον Γιάννη Τσαρούχη.
- *σέρνω το χορό*, **α.** χορεύω πρώτος σε κυκλικό χορό και οδηγώ τους υπόλοιπους χορευτές: «ο παππούς καμάρωνε τον εγγονό του που έσερνε το χορό || νιώθω μια ιδιαίτερη ικανοποίηση, όταν σέρνω το χορό». **β.** είμαι υπεύθυνος σε μια ομάδα ατόμων, ιδίως σε κάποιο εργασιακό χώρο: «ποιος σέρνει το χορό σ' αυτό το εργοτάξιο;». Από την εικόνα του ατόμου που χορεύει πρώτος σε ένα κυκλικό χορό και οδηγεί τους υπόλοιπους χορευτές.
- *στήνω το χορό ή στήνω χορό*, αρχίζω να χορεύω, χορεύω: «όπως ήταν μεθυσμένος, έστησε το χορό μέσ' στη μέση του δρόμου || μόλις έρχεται στο κέφι, όπου και να βρεθεί στήνει αμέσως χορό». (Λαϊκό τραγούδι: *σύρτε φέρτε τα μπουζούκια, φέρτε τα για να χαρώ, να μερακλωθεί ο χάρος και να στήσει το χορό*).
- *το στρώνω στο χορό*, αρχίζω να χορεύω, χορεύω: «όταν είναι στα κέφια του, το στρώνει στο χορό».
- *τώρα που μπήκαμε στο χορό, θα χορέψουμε*, από τη στιγμή, που, καλώς ή κακώς, συμμετέχουμε σε μια διαδικασία, θα πρέπει να προσπαθήσουμε και εμείς μαζί με τους άλλους να τη φέρουμε σε πέρας: «δεν ήθελα να πάρω μέρος σ' αυτή τη δουλειά, αλλά, τώρα που μπήκαμε στο χορό, θα χορέψουμε». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του.
- *χορεύω το χορό του Ζαλόγγου*, ενεργώ απεγνωσμένα: «μ' αυτή την κίνηση που κάνω, χορεύω το χορό του Ζαλόγγου, προκειμένου να σώσω την επιχείρησή μου». Αναφορά στο χορό των γυναικών του Σουλίου που έπεσαν το 1803 στον γκρεμό του Ζαλόγγου, προκειμένου να γλιτώσουν από τα χέρια των Τούρκων.
- *χορεύω το χορό του Ησαΐα*, βλ. λ. [Ησαΐας](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας